

VEST-AGDER BONDELAG

Årsmelding

2009

63. arbeidsår

Innhold

Innhold.....	3
Forord:	4
A. NORGES BONDELAG	5
Medlemsorganisasjonen	5
Årsmøtet i Norges Bondelag 2009	5
B. VEST-AGDER BONDELAG	5
Æresmedlemmer:.....	5
Tillitsvalgte i Vest-Agder Bondelag 2009/10:	5
Representasjon og verv	6
Fylkeskontoret	6
Årsmøtet i Vest-Agder Bondelag 2009	7
C. ORGANISASJONSARBEIDET I FYLKET	8
Styresaker	8
Arbeidsplan	8
Jordbruksforhandlingene 2009	11
Andre viktige styresaker.....	12
Møter og kurs	16
Arrangementer.....	17
D. LOKALLAGENE.....	18
Lokallagene per 1. januar 2009.	18
Medlemstallet i lokallagene i 2009	19
Hilsen fra styret i Vest-Agder Bygdekvinnelag	20
E. REGNSKAP FOR VEST-AGDER BONDELAG	21
Resultatregnskap pr. 31.12.2009	21
Balanseregnskap pr. 31.12.2009	22
Driftsregnskap for Aust-Agder Bondelag 2009	23

Forord:

Betydningen av å kommunisere!

Å arbeide med mat og matproduksjon er aldri kjedelig, være seg om man er mest opptatt av det praktiske, eller det politiske.

Også siste arbeidsår har vi stått overfor ulike utfordringer; Blåtunge, ny markedsordning for kjøtt, nytt prinsippprogram i Norges Bondelag, dårlig økonomi i Nortura, Stortingsvalg, svineinfluensa, klimaforhandlinger i København, omstillinger hos eggprodusentene, kostnadsvekst, regnsommer og renter for å nevne noe.

Og det stopper ikke der! Kjedenes integrering i verdikjeden, jordbruksforhandlingene, fraktordningene, prispress, jordvern og ny Stortingsmelding om Landbruk gir oss også nok å henge fingrene i.

Alle mener noe om oss, men få kjenner oss. Jeg mener at den viktigste nøkkelen for å skape rammevilkår for matproduksjon i fremtida, er kommunikasjon. For at folk flest skal forstå at vi trenger slike rammebetingelser, må vi sørge for at samfunnet får nok kunnskap til å vite hva de sier ja eller nei til. Den jobben er det bare vi selv som kan gjøre. Da må vi alle søke kunnskap om det som skjer, og bruke mulighetene som ligger der til å formidle det. Jeg kommer selv til å legge mer vekt på den delen av arbeidet framover. Den nye landbruksmeldinga som skal utarbeides de neste månedene, blir utrolig viktig for oss.

Til slutt vil jeg takke for alt det flotte arbeidet som er gjort i lokallag, i administrasjonen og i fylkestyret i 2009.

Jeg ser frem til et nytt aktivt år sammen med dere - Det er samarbeidet som gjør at vi kan få til noe!

**Birte Usland
Fylkesleder**

*Fylkesleder i Vest-Agder Bondelag,
Birte Usland. Foto: Rita T. Bortolomei*

A. NORGES BONDELAG

Medlemsorganisasjonen

Alle som støtter Norges Bondelags formålsparagraf kan være medlem. Alle er direkte medlemmer i Norges Bondelag. Foretak, herunder samdrifter, kan være medlem i Bondelagets Servicekontor AS. Det følger både rettigheter og plikter med medlemskapet. Norges Bondelag bestod 31/12-2009 av over 62.000 medlemmer, fordelt på 18 fylkeslag og ca 580 lokallag.

Årsmøtet i Norges Bondelag 2009

Årsmøtet er sammensatt av utsendinger fra fylkeslaga, representantskapet i Norges Bondelag, Norges Bygdekvinnelag og Norges Bygdeungdomslag.

Årsmøtet 2009 var lagt til Bodø, 10 til 12. juni. Årsmøtedelegatene fra Vest-Agder Bondelag var Birte Usland, Einar Duvold, Gunn Siri Ousdal og Audun Meland.

B. VEST-AGDER BONDELAG

Æresmedlemmer:

Roar Dokmo, Bondelaget i Kristiansand, Aust og Vest-Agder Bondelag.

Jens Heggelund Smith, Lindesnes Bondelag.

Bjarne Dønnestad, Bondelaget i Kristiansand.

Kåre Refsnes, Lista Bondelag.

Johannes Solås, Lyngdal Bondelag

Tillitsvalgte i Vest-Agder Bondelag 2009/10:

Styret:

Birte Usland, Marnardal, leder	birteus@online.no	412 84 837
Audun Meland, Eiken, nestleder	audun@stiland.no	909 90 763
Einar M. Duvold, Vanse	mduvo@online.no	38 39 40 10
Gunn Siri Ousdal, Tonstad	gu-ou@online.no	452 00 277
Terje Haraldstad, Finsland	te-haral@online.no	907 54 113
Anne-Lill Fjell Roland, Finsland (VABK)	anne.lill.roland@gmail.com	906 83 524
1. vara Birger Reve, Farsund	kviljo@online.no	901 68 556
2. vara Brit Mjåland, Marnardal	brit-m@online.no	906 60 209
3. vara Jostein Hovland, Mydland		38 37 66 24

Styremedlem Einar M. Duvold flyttet sommeren 2009 fra regionen, og 1. vara Birger Reve har derfor møtt fast i styret.

Møteleder årsmøtet:

Gunnar Hangeland med vara Søren Seland.

Valgnemnd:

Harald Hobbesland, leder, pers. vara Ånen Urevatn
John Øyslebø, nestleder, pers. vara Olga Byremo
Reidun Svaland, pers. vara Halvard Bjerland
Ivar Kvinlaug, pers. vara Sven Haugom

Representasjon og verv

Vest-Agder Bondelag har hatt følgende representasjon og verv:

- **Arbeidsutvalget:** Birte Usland og Audun Meland
- **Aksjonsleder, jordbruksforhandlingene:** Einar Duvold
- **Innovasjon Norge - styret i Agder:** Birte Usland.
- **Flerbruksplan for Mandalsvassdraget:** Sigurd Haraldstad
- **Referansegruppe vandirektivet:** Finn Aasheim
- **Fylkesutvalg for etterutdanning av bønder:** Birger Reve
- **HV's distriktsråd:** Olav Lidtveit (A-A), vara: Audun Meland.
- **Kulturlandskapsgruppa i Vest-Agder:** Audun Meland, vara: Birte Usland
- **Regional Miljøplangruppe:** Audun Meland, vara: Birte Usland
- **Regiongruppa Landbrukets HMS tjeneste:** Terje Haraldstad og Anne Lill Roland.
- **Styret i Landbrukets Samarbeidsråd Agder / Landbruksselskapene:** Birte Usland, vara: Åse Ingebjørg Homme (A-A)
- **Kontaktutvalget for Rovvilt i V-A:** Gunn Siri Ousdal, Finn Aasheim
- **Samarbeidsutv. Bondelaget/Gjensidige:** Birte Usland,
- **Styret i Vest-Agder Bygdekvinneag:** Gunn Siri Ousdal
- **Styret i Bondens Marked BA:** Anne Lill Roland
- **Styret i Landbrukets Dag:** Reidun Svaland (1.vara)
- **Setesdal/Vesthei:** Åse Ingebjørg Homme, vara: Gunn Siri Ousdal
- **Arbeidsgruppe økologisk landbruk:** Åse Ingebjørg Homme, vara: Terje Haraldstad
- **Prosjekt "Fra Gråberg til Gull" - referansegruppe:** Gunn Siri Ousdal, vara Åse Ingebjørg Homme (A-A)
- **Prosjekt "Landbruket på Dagsorden":** Birte Usland (leder)

Fylkeskontoret

Ansatte på kontoret har i meldingsåret vært organisasjonssjef Inge Kringeland (til sept.), rådgiver Finn Aasheim (organisasjonssjef fra sept.), førstekonsulent Turid Breistøl, førstekonsulent Henny Erstad (fra nov.) og Ingjerd Modal. Ingjerd var engasjert på deltid fra april til oktober for å rydde i arkivet på fylkeskontoret.

Flytting av Agderkontoret

Etter nesten 22 år hos Felleskjøpet i Rigetjønneveien 20, flyttet Bondelagets Agderkontor 13. februar 2010 til nye lokaler i sentrum av Kristiansand.

Felleskjøpet gjennomførte høst 09 og vinter 10 en omfattende renovering av hele bygget, men valgte å ikke prioritere kontorlokalene til Agderkontoret. Kontorene bar preg av over 20 år uten renovering, og behovet for nyere og mer oppgraderte arbeidsomgivelser var merkbart. I Gyldenløvesgate 2A har vi fått lyse og trivelige lokaler med seks nyoppussede kontorer, møteplass, wc og kjøkken. Bygget har også parkeringshus i kjelleren.

Agderkontoret.no

Nettsidene til fylkeslagene har gjennomgått en oppgradering i meldingsåret. Sidene inneholder nå blant annet nyheter med jevne mellomrom, en oppdatert kalender, bildeserier og informasjon til lokallag og tillitsvalgte. Innsatsen med nettsidene ble også lagt merke til av kommunikasjonsavdelingen i Norges Bondelag, og Agderkontoret ble belønnet med et diplom for den største framgangen i nettpubliserne saker i 2009.

Årsmøtet i Vest-Agder Bondelag 2009

Årsmøtet var lagt til Revsnes Hotell i Byglandsfjord, torsdag 19. og fredag 20. mars. Deler av møtet ble avvirket sammen med Aust-Agder Bondelag.

Torsdag ettermiddag var viet landbrukspolitikken med både globale og lokale perspektiver. Hovedinnledere var Eli Reistad, Olav Skjevesland, biskop i Agder, og Åse Ingebjørg Homme, leder i Aust-Agder Bondelag. Fra det politiske miljø bidro stortingsrepresentant Freddy de Reuter (AP) og fylkespolitikkerne Sigmund Oksefjell (SP), Erik Müller (SV) og Helge Sandåker (AP) med forberedte innlegg.

Begge de to årsmøtevalgte møtelederne, Gunnar Hangeland og vara Søren Seland meldte forfall. Arne Mydland ble enstemmig valgt til møteleder.

Lokallagenes årsmøtedelegater:

Kristiansand: Erling Justnes. Lista: Ove Friestad og Else Malde. Nes: Kaspar Stordrange. Flekkefjord: Vidar Birkeland. Vennesla: Alv Vinjerui. Songdalen: Torbjørn Høye. Søgne: Jørund Try. Marnardal: Bjørg Manflå og Sjur Laudal. Åseral: Jens Røysland. Audnedal: Ann-Margret Haaland. Lindesnes: John Simonsen. Hægebostad: Arne Mydland. Lyngdal: John Peder Omland, Eiken: Andy Handeland. Sirdal: Terje Liland. (Følgende lag møtte ikke: Lyngdal, Mandal og Kvinesdal)

Styret:

Birte Usland, Einar Duvold, Audun Meland, Gunn Siri Ousdal, Terje Haraldstad, Anne Lill Roland (VABK)

Vest-Agder Bygdekvinnelag:

Elisabeth Birkeland og Lillian Høye.

Gjester:

Roar Dokmo, Æresmedlem, Eli Reistad, styret i Norges Bondelag, Olav Lidtveit og Synnøve Jomås, valgnemnda A-A, Reidun Svaland, valgnemnda V-A, Søren Hodne, Tine, Åge Gyland, Felleskjøpet RA, Odd Mæland og Nils Berger, revisorer.

Fra kontoret:

Inge Kringeland, Finn Aasheim, Turid Breistøl

Taler:

Årsmøtetalene ble holdt i plenum med begge fylkeslagene. Talere var styremedlem i Norges Bondelag, Eli Reistad og begge fylkeslederne.

Årsmelding og regnskap for 2008 ble enstemmig godkjent.

Arbeidsplanen for 2009/2010 ble enstemmig vedtatt.

Budsjett for 2010 ble enstemmig vedtatt.

Årets lokallag 2008:

Songdalen Bondelag ble kåret til "Årets lokallag", og leder Torbjørn Høye tok imot prisen.

C. ORGANISASJONSARBEIDET I FYLKET

Styresaker

I 2009 ble det holdt 7 styremøter, et AU møte og et telefonmøte, og behandlet 51 saker. 2 av møtene har vært helt eller delvis felles med styret i Aust-Agder Bondelag.

Arbeidsplan

Arbeidsplanen nedenfor ble vedtatt på årsmøtet. Kolonnen til høyre viser oppfylting av planen:

Arbeidsplan/Resultater for Vest-Agder Bondelag - Planperiode April 2009- April 2010
Vårt motto: DET ER VI SOM LAGER MATEN DIN!
Våre verdier: Jordnære, Driftige, Imøtekommende, Pågangsmot

Arbeidsområde/ Hovedmål	Delmål:	Tiltak:	Resultat:
<u>1. Organisasjon</u> Styrke organisasjonsarbeidet i fylket og kontakten med lokallagene	Økt lokallagskompetanse	Gjennomføre kurs for nye styremedlemmer i lokallaga	Ikke gjennomført
		Gjennomføre ledermøte	Gj. ført endags ledermøte 9.november
	Økt andel kvinner og unge i lokallagas styrer og valgnevnder	Sende oppfordring og medl.lister til alle valgnevndene før årsmøtene	
	Økt lokallagskontakt	Referat fra fylkesstyremøter til alle lokallag	Løpende
		Invitere lokallag til minst 2 styremøter som legges lokalt	
		Gjennomføre profesjonelt styrekurs for fylkesstyret	Gjennomført februar 2010
Opprettholde eller øke medlemstallet i Vest-Agder Medlemstall jan. 09 er 1234 medl.	Løpende verving i lokallag/fylkeslag.	Medlemstall jan. 10 er 1219	
<u>2. Næringspolitikk</u> a) Landbrukspolitiske saker Synliggjøre landbrukets	Medvirke til styrking av samvirkeorganisasjoner.	Delta aktivt i Landbrukets Samarbeidsråd på Agder (LSA)	Birte i styret

samfunnsmessige betydning og bidra til best mulig resultat i jordbruksforhandl.	Økt fokus på jordvern	Videreføre arbeidet med å sjekke muligheter for å få til en jordvernforening.	Innspill til prinsipprogram 2009 – 2013 Innslag NRK ang. jordvernsak i Vennessla
	Ha fokus på jordbruksforhandlingene	Samle innspill fra lokallag, gi uttale til forhandlingene, og være aktive i NB og overfor det politiske miljø	Innspill feb. 10. Møte med org. 22. feb. Samarbeid med Aust-Agder og Telemark
		Delta aktivt i og søke mediedekning ifrb. med NB's opplegg "Landbruk på Dagsordenen -09"	Matapell på messa NATURLIGVIS. Støtteerklæring fra ordførere og innspill til nasj. ordførerkonf. mai
b) Landbruksrelatert næringsutvikling Være pådrivere i arbeid med næringsutvikling	Gi agderbøndene best nytte av Bygdeutviklingsmidlene og andre utviklingsmidler	I samarbeid med Aust-Agder bondelag opprettholde styreplass og innflytelse i Innovasjon Norge	Birte i styret. Behandlet sak om IN og landbrukspolitikk
		Delta aktivt i arbeidet med strategiplaner i regi av fylkesmannen	Møter nov. -09 og jan. – 10
	Støtte lokale prosjekter	Støtte opp om "Beiteprosjektet"	(Åse Ingebjørg)
		Støtte opp om "Inn på Tunet – Vest-Agder"	Anne Lill deltatt på flere møter.
		Følge opp andre eksisterende og evt. nye næringsutviklingsprosjekter	
c) Grunneierrettigheter, eiendomsrett og ressurs-forvaltning	Følge opp saker som angriper eiendomsretten	Bistå medlemmer med faglig kontakt, juridisk hjelp eller lignende	Løpende.
		Bistå lokallag med uttaleser i høringssaker mv.	Arealplan Sira, Regionplan Lindesnes
	Redusere konflikter vedr. rovdyrforvaltning	Delta i kontaktutvalget for rovdyr i Vest-Agder	Einar. Gunn Siri leder fra des.
		Følge opp forvaltningsplan for rovdyr i Region 1.	Innspill og høringsuttale til revisjon vinter 09
		Søke om fellingstillatelse ved uakseptable tap av husdyr	Ikke aktuelt i meldingsåret.
	Økt lokallagsengasjement i lokal arealforvaltning	Arrangere minst ett kurs "Hvordan påvirke lokal arealforvaltning"	Ikke gjennomført
	Følge opp myndighetenes arbeid med vanddirektivet	Holde oss orientert, og gi uttaler når nødvendig	Høring Mars og August -09

	Dyresjukdommer (Blåtunge)	Holde oss informert, bidra til å spre rett informasjon og legge til rette for oppfølging av bønder med sjuke dyr.	Arbeidet med kostnader for prøvetaking på Lista
3. Internasjonale spørsmål Sikre en best mulig WTO-avtale og opprettholde fokus på EU-spørsmålet	WTO	Formidle informasjon, og sette inn nødvendige tiltak/aksjoner når NB anbefaler.	Ikke aktuelt i meldingsåret.
	EU	Støtte V-A Nei til EU økonomisk	Bevilget 10.000,- jf. budsjett
4. Kommunikasjon/ Arrangement	Høyt fokus på kommunikasjon med egne medlemmer	Oppdaterte nettsider med arrangementer og nyheter	Gjennomført
	Høyt fokus på kommunikasjon med samfunnet	Oppdaterte nettsider, med arrangementer og nyheter	Gjennomført
		Aktiv deltakelse i NATURLIGVIS 09, Åpen gård (minst 4) og Landbruksspillet (minst 4),	Egen stand på "Naturligvis" En Åpen Gård (Lista)
		Oppfylle strategi for mediekontakt	Økt mediedekning.
	Alliansebygging gjennom kontakt med organisasjoner og nøkkelpersoner	Gjennomføre minst ett møte med stortingsbenken.	Opprettet kontakt og hatt møter med flere stortingspolitikere fra Agder
		Videreføre vårt prosjekt "Landbruket på Dagsorden"	Ja, Birte leder i styringsgruppa. Liten aktivitet.
		Invitere nøkkelpersoner til styremøter og andre arrangementer	Debatt på årsmøtet 09 og på "Naturligvis". Innledere på Sørlandssamlinga 10

Jordbruksforhandlingene 2009

Vest-Agder Bondelag sendte som vanlig uttale til Norges Bondelag før forhandlingene.
Sammendrag - Høringsuttale til jordbruksforhandlingene 2009:

Fylkesstyret i Vest-Agder legger i sin uttale til jordbruksforhandlingene avgjørende vekt på følgende forutsetninger:

- **Utfordringene på Agder kan ikke bare løses ved å legge til rette for større enheter. Det må fortsatt være mulig å opprettholde flere små produksjoner på hver gård. Utvikling er mer enn økt volum. Det er distriktsjordbruket som legitimerer landbruket i Norge.**
- **Inntektsgapet mellom bønder og andre sektorer er fortsatt alt for stort.**
- **Behovet for investeringer i næringa er stort. Vi legger vekt på at økte investeringsmidler til landbruk også vil ha svært gunstig virkning som en del av en nødvendig matkonjunkturpolitikk i 2009/2010.**
- **I motsetning til våren 2008 er det nå ikke behov for å inndra kjøpekraft og mulighetene for å ta ut inntektsløft gjennom økte priser i markedet er begrenset.**
- **De globale utviklingstrekk som klimaendringer, befolkningsvekst, økt etterspørsel etter mat og fornybar energi, sammen med innenlandsk underdekning på kjøttvarer tilsier at Norge, inkludert Agder, må utnytte alle de muligheter som finnes til å produsere mat. Dette gir også grunn til økt fokus på matvareberedskap.**
- **Det er en kjempeutfordring å rekruttere nye generasjoner til landbruket.**
- **Klimautfordringene tilsier en helt nødvendig omlegging til fornybar energi. Forutsatt bedre rammebetingelser kan landbruket bidra vesentlig til slik omlegging.**
- **Omleggingen av markedsordningene må tilrettelegges slik at en sikrer mest mulig forutsigbarhet, samtidig som mulighetene for å ta ut høyest mulig pris på produserte varer ivaretas.**
- **Effekten av kostnadsreduksjoner må i størst mulig grad bli igjen i næringa og bidra til inntektsløft.**

Det er økt lønnsomhet i landbruksnæringa som er nøkkelen til å løse landbrukets utfordringer, og vi krever derfor at jordbruksavtalen 2009 gir høy og reell inntektsøkning for Agderbøndene!

Våre hovedprioriteringer ved årets jordbruksoppgjør er derfor:

1. **Agderbøndernes inntektsløft må først og fremst sikres med økte budsjettmidler. De siste års avtaler der en vesentlig del av inntektsmulighetene har vært økte markedsinntekter kan neppe videreføres i 2009-oppgjøret. Slik kan også de strukturelle virkningene prispåslagene har hatt, kunne motvirkes.**
2. **En sterkere strukturprofil på ramma, slik at den ivaretar en variert bruksstruktur over hele landet og prioriterer de små og mellomstore bruka. Vi mener at dette også er en effektiv måte å produsere mat på. Det må legges til rette for at alle gårdens ressurser kan utvikles videre, slik at ”mangesysleriet” kan stimuleres.**
3. **Betydelig økt tilgang på rimelig kapital for å sikre grunnlaget for nødvendige investeringer til utbygging og fornyelse av driftsapparatet. Et nytt eller endret**

investeringsprogram må finansieres uten å belaste den årlige inntektsramma. Det må lages en opptrappingsplan for investeringer i landbruket.

- 4. Retten, og den reelle muligheten, til ferie og fritid må sikres gjennom et fortsatt løft i velferdsordningene og etablering av gode refusjonsordninger. Det må åpnes for refusjon av avløsertilskudd to ganger i året. Vilkår for sykefravær må være på linje med andre grupper.**

Følgende lokallag og andre aktører ga innspill til høringsuttalen:

Lokallag i Vest-Agder:

Sirdal, Kristiansand, Søgne, Hægebostad, Eiken, Marnardal, Mandal, Flekkefjord, Nes, Lista, Songdalen, Lindesnes, Vennesla og Audnedal.

Andre:

Felleskjøpet Rogaland Agder, Agder Fjørfering, Tine Meieriet Sør, Aust-Agder Sau og Geit, Vest-Agder Sau og Geit, Forsøksringen Agder, Landbrukstjenester Sør, Aust-Agder Birøkterlag, Vest- Agder Birøkterlag, Vest-Agder Pelsdyrslag, Norsk Hjorteavlforening og Vest-Agder Bygdekvinnelag.

22. februar 10 arrangerte Aust- og Vest-Agder Bondelag et ”innspillmøte” der alle organisasjonene var invitert, og Per Harald Agerup innledet. Mange gode innspill kom fram i dette møtet.

I forbindelse med forhandlingene ble det gjennomført telefonmøter med lokallagslederne i forbindelse med jordbrukets krav, statens tilbud og forhandlingsresultatet.

Andre viktige styresaker

Blåtunge

Dyresjukdommen blåtunge ble tidlig vår 2009 for første gang i Norge registrert i 4 storfebesetninger i Agder. 3 av besetningene var i Vest-Agder. Mattilsynet iverksatte en rekke tiltak, bl.a innføring av forskjellige sperre- og risikosoner, samt et omfattende prøvetakingsprogram. Sperresonene medførte en del praktiske ulemper. Også prøvetakingsprogrammet, som Mattilsynet utførte på oppdrag fra Veterinærinstituttet, medførte ekstraarbeid og kostnader for de berørte bøndene. En av bøndene engasjerte seg sterkt, med bistand fra Vest-Agder Bondelag, for å få til kompensasjon for disse kostnader, og lyktes delvis.

Heldigvis ble ingen dyr klinisk syke av blåtunge. Sykdommen viste heller ikke tegn til ytterligere spredning i løpet av året.

Samarbeid Telemark/Aust-Agder

Høsten 09 ble det innledet samarbeid med Aust-Agder Bondelag og Telemark Bondelag om felles utfordringer og muligheter. Ønske om å se på de tre fylkene som en region, med tilnærma like geografiske, topografiske og strukturelle forhold. Samarbeidet har medført felles politisk utspill vinter 2010 med overskriften ”Gi melkeprodusentene i Agder og Telemark et løft”.

Fylkesledere: Birte Usland, Åse Ingebjørg Homme fra Aust-Agder, og Kjell Sølvørød fra Telemark. Foto: Amund Johnsrud

Rydding og arkivarbeid på kontoret

Det er i løpet av året gjennomført en betydelig ryddeaksjon på kontoret i Rigetjønneveien. I tillegg til generell opprydding og kasting av søppel var Ingjerd Modal engasjert til å plukke ut arkivverdig materiale fra begge fylkeslagenes virksomhet. Arkivverdig materiale fra 1946 – 1986 er skilt ut, systematisert og overlevert Statsarkivet i Kristiansand. Arkivarbeidet utgjorde en kostnad på nær 120.000 kr, som (etter en del diskusjon) er delt mellom Norges Bondelag sentralt og de to fylkeslagene.

Prosjekt ”Landbruket på Dagsorden”

Det har vært liten aktivitet i prosjektet i meldingsåret. Har ikke hatt ansatt prosjektleder i 2009. Styringsgruppa har møttes 2 ganger. Vi har søkt, og fått innvilget, ett års prosjektforlengelse, fram til høst 2012. Det er startet arbeid med en større konferanse 28. sept. 2010, med tema ”Mat, matsikkerhet og miljø”.

I styringsgruppa deltar fylkesleder Birte Usland, Vest-Agder Bondelag, fylkesleder Åse Ingebjørg Homme, Aust-Agder Bondelag, fylkespolitiker Thore Westermoen, Vest-Agder og stortingsrepresentant Svein Harberg, Aust-Agder, landbruksdirektør Leif Løhaugen, Aust-Agder og assisterende landbruksdirektør Unni Svagård, Vest-Agder.

Vinteren 08 fikk prosjektet utarbeidet en kommunevis verdiskapingsanalyse for landbruket på Agder (NILF). Denne blir fortsatt distribuert til politiske og andre kontakter.

Sørlandssamlinga, januar 2010

Sørlandssamlinga har tradisjonelt tilhørt svinemiljøet på Agder, men ble for fem år siden åpnet for øvrig husdyrhold. Resultatet er blitt en fagsamling der et samlet husdyrhold kan lære og hente inspirasjon fra hverandre.

Aust- og Vest-Agder Bondelag ble utfordret til å lage en stor del av programmet i år. Resultatet ble et variert og mangfoldig program bestående av blant annet foredrag av

Agderbenkens Svein Harberg (H), og Alf Holmelid (SV), generalsekretær i Norges Bondelag, Per Skorge, og et innlegg til ettertanke om matsituasjonen i verden, fra Utviklingsfondets Aksel Nærstad.

Birte Usland la frem målene for samarbeidet mellom Agder og Telemark, om å gi melkebøndene et realløft.

Fylkesleder Birte Usland i samtale med Alf Holmelid (SV og Næringskomiteen) under Sørlandssamlinga. Foto: Henny Erstad

Innspill – Kandidater til Landbruksprisen 2009, som deles ut av Vest-Agder Landbruksselskap.

Prisen gikk til Knut Eiken, fra Eiken og ble delt ut på Landbrukets Dag.

*Knut Eiken sammen med prisvinner i Aust-Agder, Synnøve Jomås.
Foto: Moisund.com*

Innspill – Nytt prinsippprogram for Norges Bondelag 2009 - 2013

Vest-Agder Bondelag ga sin tilslutning til hovedlinjene i forslaget, men hadde innspill og kommentarer på områder som:

- Økt fokus på NB som kamporganisasjon
- Større vekt på matsikkerhet.
- Større vekt på jordvern
- Styrking av det regionale og lokale arbeidet
- Styrking av arbeidet med fag- og organisasjonskompetanse

Uttale - Forslag til planprogram for ”Regional plan for Setesdal Vesthei Ryfylkeheiene og Setesdal Austhei”

Fylkeslaget ga uttale sammen med fylkesbondelagene i Aust-Agder, Hordaland og Telemark. Fokuserte på å ivareta muligheter for tradisjonell landbruksdrift og beiting, og ba om god grunneierrepresentasjon i det videre arbeid med planen.

Uttale – Regionplan Agder 2020.

Fylkeslaget ga uttale sammen med Aust-Agder Bondelag.

Vi hadde innspill til alle 5 hovedmålene i planforslaget, klima, det gode livet, utdanning, kommunikasjon og kultur. Fylkeslagene oppsummerte uttalen slik:

”Vi tror at målene i Regionplan 2020 ikke er mulige å nå uten at landbruket og bygdene er med ”på laget”. Landbruk, i videste betydning av ordet, har betydning for og påvirker/blir påvirket av alle de samfunnsområder regionplanen beskriver”.

Uttale – brede landbruksmaskiner

Vårt felles ledermøtet med Aust-Agder ga intern uttale til forslag om sterkt skjerpede regler for kjøring med brede landbruksmaskiner på offentlig veg.

(Fullstendige høringsuttalelser kan fås ved henvendelse til Agderkontoret)

Andre saker fra styrets arbeid i 2009:

- Støttet Vest-Agder Nei til EU med kr. 10.000,-
- Støttet Vest-Agder 4H med kr. 4.000,- for 2009.
- Bevilget ”Aktive lokallagsmidler” til 9 lokallag. Til sammen utbetalt kr. 52.500,-
- Gjennomfører et felles ”Beiteprosjekt” for Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder.
- Styremedlemmer har deltatt på alle lokallagas årsmøter
- Styremedlemmer deltok på ”Samvirkekonferansen” arrangert av Samarbeidsrådet i Rogaland.

Møter og kurs

Ledermøtet 2009

Felles ledermøte, med Aust-Agder Bondelag, var i 2009 lagt til Quality Hotell Sørlandsparken 9. november. Her deltok 72 representanter fra lokallaga, fylkesstyret og gjester.

Fra Norges Bondelag deltok leder Nils T. Bjørke og Per Ole Ranberg.

I år var ledermøtet kun lagt til én dag, uten overnatting.

Ledermøtet er den årlige høstsamlingen for alle lokallag og fylkesstyrer. Hovedinnleder var Norges Bondelags leder, Nils T. Bjørke. Fylkeslederne Birte Usland, Åse Ingebjørg Homme orienterte om planer for det politiske arbeidet framover, der samarbeid om felles saker med kollegene i Telemark og utvida kontakt med sentrale fylkes- og stortingspolitikere står sentralt.

Kristine Valborgland orienterte om Norges Bondelags nye samarbeidsavtale med bøndenes "egen" bank, Landkreditt Bank. Valborgland mente det til sammen er mer enn 150 millioner å tjene for norske bønder ved å benytte markedets beste låne- og innskuddsmuligheter.

Ettermiddagen ble brukt til lokallagsfokus. Per Ole Ranberg fra Norges Bondelag innledet om utfordringer i lokallagsarbeidet. Han ble fulgt opp av leder i Gjerstad Bondelag, Jens Johann Arnevik, som snakket om "hverdagen" som lokallagsleder, mens Oddgeir Steinberg fra Marnardal Bondelag ga oss oppskrift på bruk av SMS som kommunikasjonskanal til lagets medlemmer.

Dagen ble avsluttet med gruppearbeid hvor ideer til vitalisering av lokallagene var oppgaven

Skattekurset 2009

Agderkontoret er hvert år teknisk arrangør for Norges Bondelags Skattekurs for regnskapslag tilsluttet Bondelagets Serviceordning.

Årets kurs var lagt til Quality Hotell Sørlandsparken, 18. – 20. november og samlet ca.65 deltakere.

Innledere var:

- Fra Bondelaget: Jan Bangen og Elling Bjerke
- Fra advokatfirmaet Orvall & co.: Svein Aalling
- Fra Skatt Sør: Ivar Krogh og Erik Frøystad

Agderkontorets ansvarlige for arrangementet var Turid Breistøl.

Arrangementer

Åpen gård

Lista Bondelag gjennomførte Åpen Gård. De hadde om lag 800 besøkende.

”Avisaksjonen 21. april”

Et viktig element i NB’s strategi før jordbruksforhandlingene 09 ”avisaksjonen i april. Det ble aksjonert 9 steder i Agder. I Vest-Agder ble aksjonsavisa ”Matnyttig” det delt ut i Flekkefjord, Sirdal, Farsund, Mandal og Kristiansand. Gjennom aksjonen ønsket bondelaget å sette fokus på den støtten næringa har blant folk flest. En fersk meningsmåling viste at den norske befolkningen ønsker økt satsing på matproduksjon i Norge.

Tillitsvalgte i fylkesstyret Terje Haraldstad, Anne Lill Roland og Audun Meland deler ut aksjonsavisa ”Matnyttig” til forbigående. Foto: Finn Aasheim

Messa ”NATURLIGVIS”, Evjemoen 14. – 16. august

Etter omorganiseringen i 2008 arrangerte den nye foreningen Landbrukets Dag BA (LDBA) messe på Evjemoen under nytt navn ”NATURLIGVIS – Mat, landbruk og opplevelser i Agder”.

Messa satte utstillerekord med hele 119 utstillere. Fredagen startet bra med nesten dobbelt så mange besøkende som året før, men lørdagen kom regnværet: Et kraftig silregn fra tidlig morgen til sein kveld la en kraftig demper på besøkstallet. Søndag letna det noe og messa var brukbart besøkt. Totalt var ca. 3.500 betalende gjester innom messa, mot ca. 5.000 i 08. Eierforeningen melder om et underskudd på ca. 100.000,- etter utbetaling av ca. 80.000 kroner for dugnadsinnsatsen.

Rent teknisk fikk årets messe skryt. Godt arbeid av alle i hovedkomiteen og stor dugnadsinnsats fra lokallag og andre var nok en gang avgjørende for et vellykket arrangement.

Reidun Svaland har vært 1. vara i styret i LDBA, for Vest-Agder Bondelag.

For å styrke LDBA's egenkapital i en oppstartsfase har Vest-Agder Bondelag bidratt med et lån på kr. 50.000, rente og avdragsfritt over 5 år. Flere organisasjoner har bidratt på samme måte.

I tillegg til egen stand på messa bidro Vest-Agder Bondelag, sammen med Aust-Agder, med å arrangere landbrukspolitisk debatt lørdag. Nestleder i Norges Bondelag, Brita Skallerud, var hovedinnleder.

Bondelaga delfinansierte også messas hovedtaler, den frittalende lederen av Norges Miljøvernforbund, Kurt Oddekalv.

D. LOKALLAGENE

Lokallagene per 1. januar 2009.

Lokallag	Lokallagsleder	Telefon	Kasserer	Studieleder	Skolekontakt
Kristiansand	Gunnar Hangeland	95042112	Andreas Dvergsnes	Andreas Dvergsnes	Tomas D. Gabrielsen
Mandal	Robert Sørensen Solaas	41406586 95199126	Egil Solås	Jarle Jakobsen	Robert S. Solaas
Lista	Odd Harald Reve	38393176 97029089	Ove Friestad	Jan Karlsen	
Nes	Kaspar Stordrange	38320165 97468550	Alf S. Nuland	Lars P. Strand	Svein Grønsund
Flekkefjord	Vidar Birkeland	38375069/ 48049425	John Skregelid	Atle Myhre	Vidar Birkeland
Vennesla	Alv Vinjerui	38153571 90164246	Torje Håverstad	John Sangesland	Trond S. Løvdal
Songdalen	Torbjørn Høye	97606012	Bjørn A. Moen	Herbjørn Follerås	Herbjørn Follerås
Søgne	Jørund Try	38167655/ 40016908	Erling Eidem	Arne Holskog	Jørund Try
Marnardal	Bjørn Manflå	38286313/ 41686962	Oddgeir Steinberg	Olav Dønnestad	Bjørn Manflå
Åseral	Jens Røysland	38283243 91521249	Bjørn Ljosland	Britt Ljosland Johansson	Tove F. Haugstad
Audnedal	Ann-Margreth Haaland	38280580 95245089	Ola R. Haaland	Odd Arild Eikeland	Ann-Margreth Haaland
Lindesnes	Trond Hennestad	95076115	Per O. Lølandsmo	Simon André Simonsen	Trond Hennestad
Lyngdal	John Peder Omland	91310062	Karsten Benestveit		John Peder Omland
Hægebostad	Arne Mydland	38348642/ 41230145	Anja Merete Stokkeland	Ruth Veronica Bryggeså	Arne Mydland
Eiken	Andy Handeland	38348388/ 91199553	Harald Hobbesland	Aneth Meland	Andy Handeland
Kvinesdal	Geir Olav Omland	38351726 90556708	Harald Egeland	Terje Vatland	
Sirdal	Gunn Siri Ousdal	38371822/ 45200277	Terje Liland	Martin Ådneram	Åse Bente Sinnes

Medlemstallet i lokallagene i 2009

For å bli registrert som medlem i Norges Bondelag må man betale kontingent etter de vedtak som Norges Bondelags årsmøte fatter. Medlemstallet i lokallagene nedenfor gjelder for betalende medlemmer.

I Vest-Agder i 2009 var det en medlemsnedgang på 15 medlemmer i forhold til året før.

Lag	medl.tall 01.01.09	medl.tall 31.12.09	ut i år	inn i år	pluss/ minus
Kristiansand	85	84	6	5	-1
Mandal	80	82	1	3	+2
Lista	112	107	7	2	-5
Nes	26	24	2	0	-2
Flekkefjord	67	65	2	0	-2
Vennesla	84	83	2	1	-1
Songdalen	108	108	4	4	0
Søgne	57	60	0	3	+3
Marnardal	108	110	4	6	+2
Åseral	53	52	1	0	-1
Audnedal	65	66	1	2	+1
Lindesnes	86	84	4	2	-2
Lyngdal	70	67	5	2	-3
Hægebostad	30	32	0	2	+2
Eiken	32	32	2	2	0
Kvinesdal	87	84	5	2	-3
Sirdal	84	79	8	3	-5
Sum	1234	1219	54	39	-15

Hilsen fra styret i Vest-Agder Bygdekvinnelag

Fylkesstyret i 2009/10 har bestått av:

Leder: Elisabeth Birkeland
Nestleder: Anne Lill F. Roland
Sekretær: Liv Grostøl
Kasserer: Randi Elisabeth Hauge
VABL rep: Gunn Siri Ousdal
1.vara: Anne Eikaas
2.vara: Astrid Reve
3.vara: Jorunn Alice Vatne

”Bygdekvinnelaget – en moderne møteplass” er den nye visjonen i Strategiplanen som skal vedtas på årsmøtet i sommer, og gjelde frem til 2015.

Det er en omfattende plan, der fortid og fremtid forenes, tradisjon og fornyelse.

Vi har en nær kontakt med Norges Bygdekvinnelag. Nestleder Siss Ågedal bor i Marnadal , og leder Kathrine Kleveland er giftet til Finsland.

Data er mye brukt i kommunikasjon rundt om fra styret til medlemmene. Her må Vest-Agder Bygdekvinnelag skolere lag og medlemmer.

Årsmeldingene forteller om stor aktivitet i bygdene.

Det blir også i år kåret beste spisested i Norge, på tradisjonsmat, Ganefart.

Videre er vi interessert i at maten skal være ren og trygg, og følger dette opp sammen med Bondelagets aksjon ”Kjærleik til norsk mat”.

Anne Lill F. Roland er Bygdekvinnelagets representant i Bondelagets styre, og er glad for den likeverdighet med øvrige styremedlemmer som hun har.

Videre er Gunn Siri Ousdal en trofast representant i vårt styre fra Bondelaget.

Vi ønsker likeledes på lokalt plan, at alle bondelag og bygdekvinnelag får gjensidig representasjon i lokallagsstyrene. Det betyr mye for kunnskap, kompetanse og samarbeid.

Videre ønsker vi fortsatt å delta i ”Naturligvis”.

Øvrebø, Greipstad og Søgne Bygdekvinnelag har feiret 80 års jubileum, og er de eldste lagene. Kvinesdal Bygdekvinnelag har hatt 10 års feiring etter en ny start.

Vi ønsker Vest-Agder Bondelag lykke til med årsmøtet, og takker for det gode samarbeidet som vi har hatt i alle år.

Med hilsen
Elisabeth Birkeland, leder

E. REGNSKAP FOR VEST-AGDER BONDELAG

Resultatregnskap pr. 31.12.2009

Balanseregnskap pr. 31.12.2009

Driftsregnskap for Aust-Agder Bondelag 2009

Verdiskaparen som er til for bøndene

TINE Rådgiving

- ✓ GRUNNPAKKE
- ✓ ØKONOMI
- ✓ FØRING
- ✓ HELSE
- ✓ TEKNIKK
- ✓ AVL

Vil du ha bedre produksjonsresultat:

Prøv TINE Rådgiving

TINE MEIERIET SØR BA - <http://medlem.tine.no>

at skog
Best på skog

Sertifisert skogbruk

www.atskog.no

35 58 82 00

Plasser pengene
i veksthus

3,20%

rente fra første krone på vekstkonto.
Vekstkonto er en sparekonto forbeholdt
medlemmer av Norges Bondelag.

Lokal- og fylkeslag får også de samme
betingelsene ved å opprette vekstkonto.

Vekstkonto åpner du på
www.landkredittbank.no/nb eller 815 52 250.

NORGES BONDLAG

Langsiktighet, sikkerhet og best pris

Enten du er storfeproduzent med 2 år produksjonssyklus eller driver med kyllingproduksjon med 30 dagers oppforingstid, så ligger det et langsiktig perspektiv bak investeringene i kjøttproduksjonen.

Da er det trygt å ha en samarbeidspartner som har den samme langsiktigheten som selve grunnlaget for sin virksomhet. En samarbeidspartner som gjennom kjente merkevarer garanterer for avsetnin-

gen din, uansett hvor du bor eller hvor stor produksjon du har. Men kanskje aller viktigst: En samarbeidspartner med et overordnet mål om å betale den beste prisen for slaktet ditt.

gjensidige.no

ØKT TRYGGHET OG GODE RABATTER

Norges Bondelag og Gjensidige samarbeider om trygghet for familie og gård. Som medlem tilbys du gode rabatter og fordeler hos oss.

**Kontakt oss på 03100, se
gjensidige.no eller kom innom vårt
kontor.**

Vi får Norge til å gro !

